

TALİMAT

Doküman Adı: KİŞİSEL VERİLERİN KORUNMASI MEVZUATI UYARINCA AYDINLATMA YÜKÜMLÜLÜĞÜ VE AÇIK RIZA TALİMATI

Doküman Kodu:

İçindekiler

İçindekiler	2
1. TANIMLAR	3
2. AMAÇ	4
3. KAPSAM	4
4. SORUMLULUK	4
5. UYGULAMA	4
5.1. AYDINLATMA YÜKÜMLÜLÜĞÜ	4
5.1.1. TANIM	4
5.1.2. AYDINLATMA YÜKÜMLÜLÜĞÜNÜN KAPSAMI	4
5.1.3. KİŞİSEL VERİLERİN İLGİLİ KİŞİLERDEN ELDE EDİLMESİ HALİNDE AYDINLATMA	4
5.1.3.1. VERİ SORUMLUSUNUN VE VARSA TEMSİLCİSİNİN KİMLİĞİ	5
5.1.3.2. KİŞİSEL VERİLERİN HANGİ AMAÇLA İŞLENECEĞİ	5
5.1.3.3. KİŞİSEL VERİLERİN KİMLERE VE HANGİ AMAÇLA AKTARILABİLECEĞİ	5
5.1.3.4. KİŞİSEL VERİ TOPLAMANIN YÖNTEMİ VE HUKUKİ SEBEBİ	6
5.1.3.5. İLGİLİ KİŞİNİN, KANUNUN 11. MADDESİNDE SAYILAN DİĞER HAKLARI	6
5.1.4. KİŞİSEL VERİLERİN İLGİLİ KİŞİDEN ELDE EDİLMEMESİ HALİNDE AYDINLATMA	7
5.1.5. AYDINLATMA YÜKÜMLÜLÜĞÜNÜN YERİNE GETİRİLMEDİĞİ HALLER	7
5.1.6. AÇIK RIZA ve AYDINLATMA YÜKÜMLÜLÜĞÜ İLİŞKİSİ	8
5.1.7. AYDINLATMA YÜKÜMLÜLÜĞÜNÜN YERİNE GETİRİLMESİ	9
5.1.7.1. AYDINLATMA YÜKÜMLÜLÜĞÜNÜN HANGİ YÖNTEMLE YERİNE GETİRİLECEĞİNİN TESPİTİ	9
5.1.7.2. AYDINLATMA YÜKÜMLÜLÜĞÜ SÜRECİNİ YÜRÜTECEK KİŞİ / KİŞİLERİN GÖREVLENDİRİLMESİ	9
5.1.7.3. AYDINLATMA METNİ HAZIRLANMASI AŞAMALARI	9
5.2. AÇIK RIZA	10
5.2.1. BELİRLİ BİR KONUYA İLİŞKİN OLMASI	11
5.2.2. BİLGİLENDİRMEYE DAYANMASI	11
5.2.3. ÖZGÜR İRADEYLE AÇIKLANMASI	12
5.2.1. AÇIK RIZA HERHANGİ BİR ŞEKİL ŞARTINA TABİ MİDİR?	12
5.2.1. AÇIK RIZA GERİ ALINABİLİR Mİ?	12
5.2.1. AÇIK RIZA TASLAĞI	12

Hazırlayan	Onay	Rev No	İlk Yayın Tarihi	Yayın Tarihi	Sayfa No
		0			2 / 13

TALİMAT

Doküman Adı: KİŞİSEL VERİLERİN KORUNMASI MEVZUATI UYARINCA AYDINLATMA YÜKÜMLÜLÜĞÜ VE AÇIK RIZA TALİMATI

Doküman Kodu:

1. TANIMLAR

Üniversite

: Adnan Menderes Üniversitesi'ni

KVKK (Kişisel Verilerin Korunması Kanunu)

: Kişisel verilerin işlenmesinde başta özel hayatın gizliliği olmak üzere kişilerin temel hak ve özgürlüklerini korumak amacıyla kişisel verileri işleyen gerçek ve tüzel kişilerin yükümlülüklerini ve uyacakları usul ve esasları düzenleyen 6698 Sayılı Kanunu'nu,

Kişisel Veri

: Kimliği belirli veya belirlenebilir gerçek kişiye ilişkin her türlü bilgiyi,

KVK Komitesi

: Kişisel Verileri Koruma Komitesini,

Veri Sorumlusu

: Kişisel verilerin işleme amaçlarını ve vasıtalarını belirleyen, veri kayıt sisteminin kurulmasından ve yönetilmesinden sorumlu olan gerçek veya tüzel kişiyi,

Veri İşleyen

: Veri sorumlusunun verdiği yetkiye dayanarak onun adına kişisel verileri işleyen gerçek veya tüzel kişiyi,

Kişisel verilerin işlenmesi

: Kişisel verilerin tamamen veya kısmen otomatik olan ya da herhangi bir veri kayıt sisteminin parçası olmak kaydıyla otomatik olmayan yollarla elde edilmesi, kaydedilmesi, depolanması, muhafaza edilmesi, değiştirilmesi, yeniden düzenlenmesi, açıklanması, aktarılması, devralınması, elde edilebilir hale getirilmesi, sınıflandırılması ya da kullanılmasının engellenmesi gibi veriler üzerinde gerçekleştirilen her türlü işlemi,

Kişisel veri işleme envanteri

: Veri sorumlularının iş süreçlerine bağlı olarak gerçekleştirmekte oldukları kişisel veri işleme faaliyetlerini; kişisel veri işleme amaçları ve hukuki sebebi, veri kategorisi, aktarılan alıcı grubu ve veri konusu kişi grubuyla ilişkilendirerek oluşturdukları ve kişisel verilerin işlendikleri amaçlar için gerekli olan azami muhafaza edilme süresini, yabancı ülkelere aktarımı öngörülen kişisel verileri ve veri güvenliğine ilişkin alınan tedbirleri açıklayarak detaylandırdıkları envanteri,

Alıcı Grubu

: Veri sorumlusu tarafından kişisel verilerin aktarıldığı gerçek veya tüzel kişi kategorisini,

Kayıtlı Elektronik Posta (KEP) Adresi

: Elektronik iletilerin, gönderimi ve teslimatı da dâhil olmak üzere kullanımına ilişkin olarak hukuki delil sağlayan, elektronik postanın nitelikli şeklini,

Veri Kategorisi

: Kişisel verilerin ortak özelliklerine göre gruplandırıldığı veri konusu kişi grubu veya gruplarına ait kişisel veri sınıfını,

Veri Konusu Kişi Grubu

: Veri sorumlularının kişisel verilerini işledikleri ilgili kişi kategorisini,

Veri Sorumluları Sicil Bilgi Sistemi (VERBİS)

: Veri sorumlularının Sicile başvuruda ve Sicile ilişkin ilgili diğer işlemlerde kullanacakları, internet üzerinden erişilebilen, Kişisel Verileri Koruma Kurulu Başkanlığı tarafından oluşturulan ve yönetilen bilişim sistemini,

Kayıt yükümlülüğü

: Yönetmelik uyarınca gerçekleştirilmesi gereken kayıt ile ilgili yükümlülüğü,

İlgili kişi

: Kişisel verisi işlenen gerçek kişiyi,

Aydınlatma

: Kişisel verilerin elde edilmesi sırasında ilgili kişiye, kişisel verilerinin elde edildiği konusunda bilgilendirme yapılmasını,

Katmanlı aydınlatma

: Kişisel verilerin elde edilmesi sırasında ilgili kişiye, kişisel verilerinin elde edildiği konusunda ön bilgilendirme yapılarak, ilgili kişinin Kanunun 10. maddesine uygun aydınlatmaya yönlendirilmesini ifade eder.

Açık rıza

: "belirli bir konuya ilişkin, bilgilendirilmeye dayanan ve özgür iradeyle açıklanan rıza" şeklinde tanımlanmıştır.

Hazırlayan	Onay	Rev No	İlk Yayın Tarihi	Yayın Tarihi	Sayfa No
		0			3 / 13

TALİMAT

Doküman Adı: KİŞİSEL VERİLERİN KORUNMASI MEVZUATI UYARINCA AYDINLATMA YÜKÜMLÜLÜĞÜ VE AÇIK RIZA TALİMATI

Doküman Kodu:

2. AMAC

Bu doküman, 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanununun 10. maddesine göre kişisel verilerin elde edildiği sırada, veri sorumlusu ya da yetkilendirdiği kişilerce, ilgili kişilere aydınlatmanın ve Kanununun 3. maddesinde açık rıza kavramının nasıl uygulanacağını anlatmayı amaçlar.

3. KAPSAM

Bu dokümanda tanımlanan faaliyetler, KVKK gereğince veri sorumlularının iş süreçlerine bağlı olarak gerçekleştirmekte oldukları kişisel veri işleme faaliyetlerinin envanterinin oluşturulması ve veri sorumluları sicil bilgi sistemine kayıt işlemlerini kapsar.

4. SORUMLULUK

Kişisel verilerin envanterinin hazırlanması, periyodik olarak güncellenmesi, sicile bildirilmesi ve güncel tutulması, sicil ile yazışmaların yapılması ve yazışmaların saklanması Üniversite Komitesi sorumluluğundadır.

5. UYGULAMA

5.1. AYDINLATMA YÜKÜMLÜLÜĞÜ

5.1.1. TANIM

Kanununun 10. maddesine göre kişisel verilerin elde edildiği sırada, veri sorumlusu ya da yetkilendirdiği kişilerce, ilgili kişilere aydınlatma yapılması gerekmektedir. Bu hüküm ve Kanununun 22. maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi uyarınca Kişisel Verileri Koruma Kurulu ("Kurul") tarafından Aydınlatma Yükümlülüğünün Yerine Getirilmesinde Uyulacak Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ ("Tebliğ") hazırlanmış olup anılan tebliğ 10 Mart 2018 tarihli ve 30356 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

5.1.2. AYDINLATMA YÜKÜMLÜLÜĞÜNÜN KAPSAMI

Aydınlatma yükümlülüğü, faaliyetleri kapsamında kişisel veri işlemekte olan gerçek ve tüzel kişi veri sorumluları için getirilmiş bir yükümlülüktür. Bu nedenle aydınlatma yükümlülüğü, veri sorumlularını kapsamaktadır.

Aydınlatma yükümlülüğü, ilgili kişinin talebine bağlı bir yükümlülük değildir. İlgili kişinin açık rızasının ya da diğer kişisel veri işleme şartlarının bulunması durumunda Üniversite, aydınlatma yükümlülüğünü yerine getirir. Çünkü aydınlatma yükümlülüğü gerek açık rıza gerekse de Kanundaki diğer kişisel veri işleme şartlarından bağımsız olarak yerine getirilmesi gereken bir yükümlülüktür.

Aydınlatma yükümlülüğünün yerine getirilmesi konusunda bir şekil şartı bulunmamaktadır. Tek taraflı bir beyanla aydınlatma yükümlülüğü yerine getirilebilir. Aydınlatma yükümlülüğünün yerine getirildiğinin ispatı ise Üniversite'ye aittir.

Aydınlatma yükümlülüğü yerine getirilirken Kanununun 4. maddesindeki genel ilkeler göz önünde bulundurulur.

MADDE 4- (1) Kişisel veriler, ancak bu Kanunda ve diğer kanunlarda öngörülen usul ve esaslara uygun olarak işlenebilir.

(2) Kişisel verilerin işlenmesinde aşağıdaki ilkelere uyulması zorunludur:

- Hukuka ve dürüstlük kurallarına uygun olma.
- Doğru ve gerektiğinde güncel olma.
- Belirli, açık ve meşru amaçlar için işlenme.
- İşlendikleri amaçla bağlantılı, sınırlı ve ölçülü olma.
- İlgili mevzuatta öngörülen veya işlendikleri amaç için gerekli olan süre kadar muhafaza edilme.

5.1.3. KİŞİSEL VERİLERİN İLGİLİ KİŞİLERDEN ELDE EDİLMESİ HALİNDE AYDINLATMA

Kanuna göre kişisel verilerin elde edilmesi sırasında veri sorumlusu veya yetkilendirdiği kişilerce, ilgili kişilerin bilgilendirilmesi gerekmektedir. Aydınlatma yükümlülüğüne ilişkin hükümlerin yer aldığı Kanununun 10. maddesine

Hazırlayan	Onay	Rev No	İlk Yayın Tarihi	Yayın Tarihi	Sayfa No
		0			4 / 13

TALİMAT

Doküman Adı: KİŞİSEL VERİLERİN KORUNMASI MEVZUATI UYARINCA AYDINLATMA YÜKÜMLÜLÜĞÜ VE AÇIK RIZA TALİMATI

Doküman Kodu:

göre ilgili kişilere aydınlatma yükümlülüğü yerine getirilirken veri sorumlusu veya yetkilendirdiği kişilerce yapılacak bilgilendirmenin asgari olarak aşağıdaki şartları içermesi gerekmektedir:

5.1.3.1. VERİ SORUMLUSUNUN VE VARSA TEMSİLCİSİNİN KİMLİĞİ

Veri sorumlusu ve varsa temsilcisi, aydınlatma sırasında kimliğini ortaya koyan bilgileri ve kendisiyle farklı yöntemlerle kolaylıkla iletişime geçilebilecek iletişim bilgilerini açıklamalıdır.

Örneğin; veri sorumlusu tüzel kişi ise tüzel kişinin unvanı, gerçek kişi ise gerçek kişinin adı soyadı, yurtdışında yerleşik veri sorumlusu ise, atadığı veri sorumlusu temsilcisinin adı / unvanı gibi kimlik bilgileri ile telefon numarası, e-posta adresi, internet adresi veya posta adresi gibi iletişim bilgileri belirtilmelidir.

5.1.3.2. KİŞİSEL VERİLERİN HANGİ AMAÇLA İŞLENECEĞİ

Tebliğin 5. maddesi birinci fıkrasına göre; aydınlatma yükümlülüğü yerine getirilirken işleme amacının belirli, açık ve meşru olması gerekir. Ayrıca bilgilendirmede; genel nitelikte, muğlak ve gündeme gelmesi muhtemel başka amaçlar için işlenebileceği kanaatini uyandıran ifadelerden kaçınılmalıdır.

MADDE 5 – (1) Veri sorumlusu ya da yetkilendirdiği kişi tarafından sözlü, yazılı, ses kaydı, çağrı merkezi gibi fiziksel veya elektronik ortam kullanılmak suretiyle aydınlatma yükümlülüğünün yerine getirilmesi esnasında aşağıda sayılan usul ve esaslara uyulması gerekmektedir:

b) Kişisel veri işleme amacı değiştiğinde, veri işleme faaliyetinden önce bu amaç için aydınlatma yükümlülüğü ayrıca yerine getirilmelidir.

g) Aydınlatma yükümlülüğü kapsamında açıklanacak kişisel veri işleme amacının belirli, açık ve meşru olması gerekir. Aydınlatma yükümlülüğü yerine getirilirken, genel nitelikte ve muğlak ifadelerle yer verilmemelidir. Gündeme gelmesi muhtemel başka amaçlar için kişisel verilerin işlenebileceği kanaatini uyandıran ifadeler kullanılmamalıdır.

ğ) Aydınlatma yükümlülüğü kapsamında ilgili kişiye yapılacak bildirim anlaşılır, açık ve sade bir dil kullanılarak gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

Örneğin bir çalışana ait kişisel verilerin bir şirketin insan kaynakları sürecinin planlanması için işleneceği ya da bir sempozyum katılımcısının kişisel verilerinin katılımcıya geri dönüş yapılabilmesi gibi amaçlarla işlenebileceği açıkça belirtilmelidir. “Kişisel verilerinizi yeni hizmetler geliştirmek için kullanabiliriz” ya da “Kişisel verilerinizi araştırma amaçlı olarak kullanabiliriz” şeklinde muğlak ifadelerden kaçınılmalıdır.

5.1.3.3. KİŞİSEL VERİLERİN KİMLERE VE HANGİ AMAÇLA AKTARILABİLECEĞİ

Tebliğin 5. maddesine göre, veri sorumlusunca aydınlatma yükümlülüğü yerine getirilirken kişisel verilerin aktarılma amacı ve aktarılacak alıcı grupları da açıkça belirtilmelidir.

MADDE 5 – (1) Veri sorumlusu ya da yetkilendirdiği kişi tarafından sözlü, yazılı, ses kaydı, çağrı merkezi gibi fiziksel veya elektronik ortam kullanılmak suretiyle aydınlatma yükümlülüğünün yerine getirilmesi esnasında aşağıda sayılan usul ve esaslara uyulması gerekmektedir:

ı) Aydınlatma yükümlülüğü kapsamında, kişisel verilerin aktarılma amacı ve aktarılacak alıcı grupları belirtilmelidir.

Kişisel verilerin yurt içinde ve yurt dışına aktarımı hususları Kanunun 8 ve 9. maddelerinde düzenlenmiştir. Buna göre Üniversite, işlemekte olduğu kişisel verilerin yurtiçinde ve yurtdışına aktarımı durumunda bu hükümlere uygun hareket etmek zorundadır.

MADDE 8- (1) Kişisel veriler, ilgili kişinin açık rızası olmaksızın aktarılamaz.

(2) Kişisel veriler;

a) 5 inci maddenin ikinci fıkrasında,

b) Yeterli önlemler alınmak kaydıyla, 6’ncı maddenin üçüncü fıkrasında, belirtilen şartlardan birinin bulunması hâlinde, ilgili kişinin açık rızası aranmaksızın aktarılabilir.

MADDE 9- (1) Kişisel veriler, ilgili kişinin açık rızası olmaksızın yurt dışına aktarılamaz.

Hazırlayan	Onay	Rev No	İlk Yayın Tarihi	Yayın Tarihi	Sayfa No
		0			5 / 13

TALİMAT

Doküman Adı: KİŞİSEL VERİLERİN KORUNMASI MEVZUATI UYARINCA AYDINLATMA YÜKÜMLÜLÜĞÜ VE AÇIK RIZA TALİMATI

Doküman Kodu:

(2) Kişisel veriler, 5 inci maddenin ikinci fıkrası ile 6 ncı maddenin üçüncü fıkrasında belirtilen şartlardan birinin varlığı ve kişisel verinin aktarılacağı yabancı ülkede;

a) Yeterli korumanın bulunması,

b) Yeterli korumanın bulunmaması durumunda Türkiye'deki ve ilgili yabancı ülkedeki veri sorumlularının yeterli bir korumayı yazılı olarak taahhüt etmeleri ve Kurulun izninin bulunması, kaydıyla ilgili kişinin açık rızası aranmaksızın yurt dışına aktarılabilir.

Söz edilen alıcı gruplarına iş ortağı, tedarikçi, iştirakler, hissedarlar, kanunen yetkili kamu kurum ve kuruluşları, kanunen yetkili özel hukuk kişileri, topluluk şirketleri vb. örnek olarak verilebilir.

5.1.3.4. KİŞİSEL VERİ TOPLAMANIN YÖNTEMİ VE HUKUKİ SEBEBİ

Tebliğin 5. maddesine göre; Kanunun 5 ve 6. maddelerinde sayılan kişisel veri işleme Şartlarından hangisine dayanılarak kişisel verinin işlendiğinin açıkça belirtilmesi gerekir.

MADDE 5 – (1) Veri sorumlusu ya da yetkilendirdiği kişi tarafından sözlü, yazılı, ses kaydı, çağrı merkezi gibi fiziksel veya elektronik ortam kullanılmak suretiyle aydınlatma yükümlülüğünün yerine getirilmesi esnasında aşağıda sayılan usul ve esaslara uyulması gerekmektedir:

h) Kanunun 10 uncu maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendinde yer alan “hukuki sebep” ten kasıt, aydınlatma yükümlülüğü kapsamında kişisel verilerin Kanunun 5 ve 6 ncı maddelerinde belirtilen işleme şartlarından hangisine dayanılarak işlendiğidir. Aydınlatma yükümlülüğünün yerine getirilmesi esnasında hukuki sebebin açıkça belirtilmesi gerekmektedir.

i) Aydınlatma yükümlülüğü kapsamında kişisel verilerin, tamamen veya kısmen otomatik yollarla ya da veri kayıt sisteminin parçası olmak kaydıyla otomatik olmayan yöntemlerden hangisiyle elde edildiği açık bir şekilde belirtilmelidir.

Yine bu maddeye göre; kişisel verilerin tamamen veya kısmen otomatik yollarla ya da veri kayıt sisteminin parçası olmak kaydıyla otomatik olmayan yöntemlerden hangisiyle elde edildiğinin açık bir şekilde belirtilmesi de gerekmektedir.

Örneğin, “bu kişisel veriler, kanunlarda açıkça öngörülmesi hukuki sebebine dayanarak, elektronik ortamda başvuru formu doldurulması suretiyle işlenmektedir.” şeklinde bilgilendirmede bulunulabilir.

Veri toplama yöntemlerine örnek olarak; bir form doldurulması, telefon görüşmesi, web sitesi, veri entegrasyonu yoluyla ya da kamera çekimi vasıtasıyla kişisel veri elde edilmesi verilebilir.

Üniversite, veri toplama yöntemi ve aracına kendisi karar verecektir.

5.1.3.5. İLGİLİ KİŞİNİN, KANUNUN 11. MADDESİNDE SAYILAN DİĞER HAKLARI

Veri sorumlusu ve varsa temsilcisi ilgili kişiye aydınlatmada bulunurken Kanunun 11. Maddesinde sayılan haklara da sahip olduğunu belirtmelidir. Bu bilgi, bir formda sayma suretiyle verilebileceği gibi yine aynı formda söz konusu Kanun maddesine atıfta bulunarak da verilebilir.

MADDE 11- (1) Herkes, veri sorumlusuna

başvurarak kendisiyle ilgili;

a) Kişisel veri işlenip işlenmediğini öğrenme,

b) Kişisel verileri işlenmişse buna ilişkin bilgi talep etme,

c) Kişisel verilerin işleme amacını ve bunların amacına uygun kullanılıp kullanılmadığını öğrenme,

ç) Yurt içinde veya yurt dışında kişisel verilerin aktarıldığı üçüncü kişileri bilme,

d) Kişisel verilerin eksik veya yanlış işlenmiş olması hâlinde bunların düzeltilmesini isteme,

e) 7'nci maddede öngörülen şartlar çerçevesinde kişisel verilerin silinmesini veya yok edilmesini isteme,

Hazırlayan	Onay	Rev No	İlk Yayın Tarihi	Yayın Tarihi	Sayfa No
		0			6 / 13

TALİMAT

Doküman Adı: KİŞİSEL VERİLERİN KORUNMASI MEVZUATI UYARINCA AYDINLATMA YÜKÜMLÜLÜĞÜ VE AÇIK RIZA TALİMATI

Doküman Kodu:

- f) (d) ve (e) bentleri uyarınca yapılan işlemlerin, kişisel verilerin aktarıldığı üçüncü kişilere bildirilmesini isteme,
- g) İşlenen verilerin münhasıran otomatik sistemler vasıtasıyla analiz edilmesi suretiyle kişinin kendisi aleyhine bir sonucun ortaya çıkmasına itiraz etme,
- ğ) Kişisel verilerin kanuna aykırı olarak işlenmesi sebebiyle zarara uğraması hâlinde zararın giderilmesini talep etme, haklarına sahiptir.

Buna göre, herkes Üniversite'ye başvurarak kendisiyle ilgili kişisel verilerin işlenip işlenmediğini öğrenebilir, kişisel verileri işlenmişse buna ilişkin bilgi talep edebilir, kişisel verilerin işlenme amacını ve bunların amacına uygun kullanılıp kullanılmadığını öğrenebilir, yurt içinde veya yurt dışında kişisel verilerin aktarıldığı kişileri öğrenebilir, kişisel verilerin eksik veya yanlış işlenmesi halinde bunların düzeltilmesini isteyebilir. Ayrıca Kanunun 7. maddesi çerçevesinde kişisel verilerinin silinmesini ya da yok edilmesini isteyebilir, eksik veya yanlış işleme düzeltilmişse ya da silme, yok etme veya anonim hale getirme işlemleri yapılmışsa bu durumun, verinin aktarıldığı üçüncü kişilere bildirilmesini isteyebilir ya da kişisel verilerin kanuna aykırı olarak işlenmesi sebebiyle zarara uğraması halinde zararının giderilmesini isteyebilir.

MADDE 7- (1) Bu Kanun ve ilgili diğer kanun hükümlerine uygun olarak işlenmiş olmasına rağmen, işlenmesini gerektiren sebeplerin ortadan kalkması hâlinde kişisel veriler resen veya ilgili kişinin talebi üzerine veri sorumlusu tarafından silinir, yok edilir veya anonim hâle getirilir.

(2) Kişisel verilerin silinmesi, yok edilmesi veya anonim hâle getirilmesine ilişkin diğer kanunlarda yer alan hükümler saklıdır.

(3) Kişisel verilerin silinmesine, yok edilmesine veya anonim hâle getirilmesine ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.

5.1.4. KİŞİSEL VERİLERİN İLGİLİ KİŞİDEN ELDE EDİLMEMESİ HALİNDE AYDINLATMA

Kişisel verilerin Kanuna uygun bir şekilde işlenebilmesi için öncelikle kişisel verilerin ilgili kişiden elde edilmesi gerekmektedir. Ancak, Tebliğin 6. maddesi, kişisel verilerin ilgili kişiden elde edilmemesi halinde aydınlatma yükümlülüğünün nasıl yerine getirileceğini düzenlemiştir.

MADDE 6 – (1) Kişisel verilerin ilgili kişiden elde edilmemesi halinde;

- a) Kişisel verilerin elde edilmesinden itibaren makul bir süre içerisinde,
- b) Kişisel verilerin ilgili kişi ile iletişim amacıyla kullanılacak olması durumunda, ilk iletişim kurulması esnasında,
- c) Kişisel verilerin aktarılacak olması halinde, en geç kişisel verilerin ilk kez aktarımının yapılacağı esnada ilgili kişiyi aydınlatma yükümlülüğünün yerine getirilmesi gerekir.

Buna göre; fiili imkânsızlık veya ilgili kişiye ulaşılamaması nedeniyle kişisel veriler doğrudan ilgili kişiden elde edilemiyorsa;

- Kişisel verinin elde edilmesinden itibaren makul bir süre içerisinde,
  - Kişisel verinin ilgili kişiyle iletişim amacıyla kullanılacak olması durumunda, ilk iletişim kurulması esnasında,
  - Kişisel verilerin aktarılacak olması halinde, en geç kişisel verilerin ilk kez aktarımının yapılacağı esnada,
- ilgili kişiye aydınlatma yükümlülüğünün yerine getirilmesi gerekir.

5.1.5. AYDINLATMA YÜKÜMLÜLÜĞÜNÜN YERİNE GETİRİLMEDİĞİ HALLER

Kanunun 10. maddesi, kişisel verilerin elde edilmesi sırasında veri sorumlusu veya yetkilendirdiği kişinin ilgili kişilere bilgilendirmede bulunması gerektiği hükmünü getirmiştir. Bu nedenle, kural olarak kişisel veri işlemekte olan veri sorumlularının aydınlatma yükümlülüğünü yerine getirmesi gerekmektedir. Bununla birlikte, Kanunun "İstisnalar" başlıklı 28. maddesinde belirtilen faaliyetler kapsamında kişisel veri işlenmesi durumunda aydınlatma yükümlülüğünün yerine getirilmesi zorunlu değildir. Bunlar, aydınlatma yükümlülüğüne getirilen istisnalar olarak da değerlendirilebilir.

Hazırlayan	Onay	Rev No	İlk Yayın Tarihi	Yayın Tarihi	Sayfa No
		0			7 / 13

TALİMAT

Doküman Adı: KİŞİSEL VERİLERİN KORUNMASI MEVZUATI UYARINCA AYDINLATMA YÜKÜMLÜLÜĞÜ VE AÇIK RIZA TALİMATI

Doküman Kodu:

Bu Kanun hükümlerinin uygulanmayacağı hâller Kanununun 28. maddesinin birinci fıkrasında düzenlenmiştir. Dolayısıyla bu fıkra da sayılan faaliyetler kapsamında işlenmekte olan kişisel veriler için Kanun hükümleri uygulanmayacaktır. Bu durumda aydınlatma yükümlülüğünden de bahsetmek mümkün olmayacaktır.

MADDE 28- (1) Bu Kanun hükümleri aşağıdaki hâllerde uygulanmaz:

- Kişisel verilerin, üçüncü kişilere verilmemek ve veri güvenliğine ilişkin yükümlülüklere uyulmak kaydıyla gerçek kişiler tarafından tamamen kendisiyle veya aynı konutta yaşayan aile fertleriyle ilgili faaliyetler kapsamında işlenmesi.
- Kişisel verilerin resmi istatistik ile anonim hâle getirilmek suretiyle araştırma, planlama ve istatistik gibi amaçlarla işlenmesi.
- Kişisel verilerin millî savunmayı, millî güvenliği, kamu güvenliğini, kamu düzenini, ekonomik güvenliği, özel hayatın gizliliğini veya kişilik haklarını ihlal etmemek ya da suç teşkil etmemek kaydıyla, sanat, tarih, edebiyat veya bilimsel amaçlarla ya da ifade özgürlüğü kapsamında işlenmesi.
- Kişisel verilerin millî savunmayı, millî güvenliği, kamu güvenliğini, kamu düzenini veya ekonomik güvenliği sağlamaya yönelik olarak kanunla görev ve yetki verilmiş kamu kurum ve kuruluşları tarafından yürütülen önleyici, koruyucu ve istihbari faaliyetler kapsamında işlenmesi.
- Kişisel verilerin soruşturma, kovuşturma, yargılama veya infaz işlemlerine ilişkin olarak yargı makamları veya infaz mercileri tarafından işlenmesi.

Örneğin resmi istatistik kapsamında veya anonim hâle getirmek suretiyle araştırma, planlama ve istatistik gibi amaçlarla kişisel veri işlemekte olan bir veri sorumlusunun, sadece bu verilere özgü olmak kaydıyla herhangi bir aydınlatma yapması gerekmeyeceği birlikte diğer faaliyetleri (örneğin insan kaynakları, muhasebe, bilgi işlem, halkla ilişkiler, destek hizmetleri gibi) kapsamında işlediği kişisel veriler bakımından ilgili kişileri aydınlatma yükümlülüğünü yerine getirmesi gerekmektedir.

Kanunun bazı hükümlerinin uygulanamayacağı faaliyetler Kanununun 28. maddesi ikinci fıkrasında düzenlenmiştir. Bu maddeye göre, ilgili fıkra da sayılan faaliyetler kapsamında işlenmekte olan kişisel veriler için Kanununun 10. Maddesi uygulanmayacaktır. Örneğin emniyet birimleri tarafından suç işlenmesinin önlenmesi veya suç soruşturması için gerekli olması işleme şartına dayalı olarak yapılan takip kapsamında, trafik veya MOBESE kayıtlarının işlenmesi halinde ilgili kişilere aydınlatma yapılması zorunlu değildir.

MADDE 28- (2) Bu Kanunun amacına ve temel ilkelerine uygun ve orantılı olmak kaydıyla veri sorumlusunun aydınlatma yükümlülüğünü düzenleyen 10 uncu, zararın giderilmesini talep etme hakkı hariç, ilgili kişinin haklarını düzenleyen 11 inci ve Veri Sorumluları Siciline kayıt yükümlülüğünü düzenleyen 16'ncı maddeleri aşağıdaki hâllerde uygulanmaz:

- Kişisel veri işleminin suç işlenmesinin önlenmesi veya suç soruşturması için gerekli olması.
- İlgili kişinin kendisi tarafından alenileştirilmiş kişisel verilerin işlenmesi.
- Kişisel veri işleminin kanunun verdiği yetkiye dayanarak görevli ve yetkili kamu kurum ve kuruluşları ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarınca, denetleme veya düzenleme görevlerinin yürütülmesi ile disiplin soruşturma veya kovuşturması için gerekli olması.
- Kişisel veri işleminin bütçe, vergi ve mali konulara ilişkin olarak Devletin ekonomik ve mali çıkarlarının korunması için gerekli olması.

5.1.6. AÇIK RIZA ve AYDINLATMA YÜKÜMLÜLÜĞÜ İLİŞKİSİ

Kanununun 3. maddesinde unsurları belirtilen açık rıza, bir kişisel veri işleme şartıdır. Açık rıza; kişinin sahip olduğu verinin işlenmesine kendi isteği ile ya da karşı taraftan gelen talep üzerine onay vermesi anlamına gelmektedir. Kişi açık rıza beyanı ile; kendi kişisel verisinin işlenmesine ilişkin kararını Üniversite'ye bildirmiş olmaktadır. Bu sebeple, işleme şartlarından biri olan açık rızaya dayalı olarak kişisel veri işlenmesi durumunda (kişisel veri işlemeye başlamadan önce) aydınlatma yükümlülüğü de yerine getirilmelidir.

Hazırlayan	Onay	Rev No	İlk Yayın Tarihi	Yayın Tarihi	Sayfa No
		0			8 / 13

TALİMAT

Doküman Adı: KİŞİSEL VERİLERİN KORUNMASI MEVZUATI UYARINCA AYDINLATMA YÜKÜMLÜLÜĞÜ VE AÇIK RIZA TALİMATI

Doküman Kodu:

MADDE 3- (1) Bu Kanunun uygulanmasında;

a) Açık rıza: Belirli bir konuya ilişkin, bilgilendirilmeye dayanan ve özgür iradeyle açıklanan rızayı, ifade eder

Bununla birlikte, Tebliğin 5. maddesi gereği, kişisel veri işleme faaliyetinin ilgili kişinin açık rızasına bağlı olması durumunda, Üniversitenin aydınlatma yükümlülüğü ile açık rıza alınması işlemlerini ayrı ayrı yerine getirmesi gerekir.

MADDE 5 – (1) Veri sorumlusu ya da yetkilendirdiği kişi tarafından sözlü, yazılı, ses kaydı, çağrı merkezi gibi fiziksel veya elektronik ortam kullanılmak suretiyle aydınlatma yükümlülüğünün yerine getirilmesi esnasında aşağıda sayılan usul ve esaslara uyulması gerekmektedir:

f) Kişisel veri işleme faaliyetinin açık rıza şartına dayalı olarak gerçekleştirilmesi halinde, aydınlatma yükümlülüğü ve açık rızanın alınması işlemlerinin ayrı ayrı yerine getirilmesi gerekmektedir.

5.1.7. AYDINLATMA YÜKÜMLÜLÜĞÜNÜN YERİNE GETİRİLMESİ

5.1.7.1. AYDINLATMA YÜKÜMLÜLÜĞÜNÜN HANGİ YÖNTEMLE YERİNE GETİRİLECEĞİNİN TESPİTİ

Tebliğin 5. maddesine göre veri sorumlusu ya da yetkilendirdiği kişi tarafından aydınlatma yükümlülüğü; sözlü, yazılı, ses kaydı, çağrı merkezi gibi fiziksel veya elektronik ortamlar kullanılmak suretiyle yerine getirilebilmektedir. Üniversite, bu yöntemlerden hangisini kullanacağına kendisi karar verir.

MADDE 5 – (1) Veri sorumlusu ya da yetkilendirdiği kişi tarafından sözlü, yazılı, ses kaydı, çağrı merkezi gibi fiziksel veya elektronik ortam kullanılmak suretiyle aydınlatma yükümlülüğünün yerine getirilmesi esnasında aşağıda sayılan usul ve esaslara uyulması gerekmektedir:

f) Kişisel veri işleme faaliyetinin açık rıza şartına dayalı olarak gerçekleştirilmesi halinde, aydınlatma yükümlülüğü ve açık rızanın alınması işlemlerinin ayrı ayrı yerine getirilmesi gerekmektedir.

Bu yöntemlere örnek olarak; veri sorumlusu ya da yetkilendirdiği kişi tarafından sözlü (yüz yüze yapılan, şifahi aydınlatma gibi), yazılı (web sayfasında yer alan metin, bina girişinde duvara asılı levha, bir kameranın altında duvara monte edilmiş bilgi panosu gibi), ses kaydı (ilgili kişiye ses kaydı dinletilmesi gibi), çağrı merkezi (operatörle görüşmeden önce bir ses dosyası dinletilmesi) gibi fiziksel veya elektronik ortam (web sayfasında yer alan bir belgede katmanlı aydınlatma yapılması, açılan pencere [pop-up pencere] çıkması, mobil uygulamalar gibi) kullanılmak suretiyle aydınlatma yükümlülüğünün yerine getirilmesi verilebilir.

Ayrıca, görme engellilerin söz konusu aydınlatmaya erişebilmesi için ilgili mevzuatta (5378 sayılı Engelliler Hakkında Kanun, Erişilebilirlik izleme ve Denetleme Yönetmeliği vb.) öngörülen uygulamaların yapılması önem arz etmektedir.

Bu sayede ilgili kişilerin okudukları, gördükleri ya da duyduklarında anlayabilecekleri kadar açık, sade, anlaşılabilir ve tereddüde yer bırakmayacak aydınlatmalar yapılabilecektir.

5.1.7.2. AYDINLATMA YÜKÜMLÜLÜĞÜ SÜRECİNİ YÜRÜTECEK KİŞİ / KİŞİLERİN GÖREVLENDİRİLMESİ

Aydınlatma yükümlülüğü, bizzat veri sorumlusu veya yetkilendireceği kişi / kişiler tarafından yerine getirilmelidir. Yetkilendirilecek kişi / kişilerin Kanun ve Tebliğ hakkında detaylı ve güncel bilgiye sahip olup olmadığının göz önünde bulundurulması gerekmektedir.

5.1.7.3. AYDINLATMA METNİ HAZIRLANMASI AŞAMALARI

Aydınlatma yükümlülüğü hangi yöntemlerle yerine getirilirse getirilsin, öncelikle bunun yazılı doküman şeklinde hazırlanması faydalıdır.

Hazırlanacak aydınlatma metinlerinde açık, anlaşılabilir ve sade bir dil kullanılması gerekir. Aydınlatma metninin anlaşılmasının zor olmaması ve tamamen teknik bilgi ve terminolojiye boğulmaması gerekir.

Ayrıca, mümkünse ilgili kişilerden alınan geri dönüşler üzerinden aydınlatma metninin tekrar değerlendirilmesi, değişen koşullar uyarınca güncellenmesi ve varsa hata ve eksiklerin giderilmesi önem arz etmektedir.

Aydınlatma metni hazırlama sürecinde aşağıdaki adımlar takip edilebilir:

Hazırlayan	Onay	Rev No	İlk Yayın Tarihi	Yayın Tarihi	Sayfa No
		0			9 / 13

TALİMAT**Doküman Adı: KİŞİSEL VERİLERİN KORUNMASI MEVZUATI UYARINCA AYDINLATMA YÜKÜMLÜLÜĞÜ VE AÇIK RIZA TALİMATI****Doküman Kodu:**

- 1) Veri sorumlusunun öncelikle, hangi tür verileri işlediğini iyi tespit etmesi gerekmektedir.
- 2) Kanunun 4. maddesinde yer alan temel ilkeler gereği veri sorumlularının, faaliyetleri kapsamında işlediği kişisel verileri, hangi işleme amacına dayanarak işlediğini kişisel veri bazında belirlemesi ve bu amacın da aydınlatma metinlerinde açıkça belirtilmesi gerekmektedir.
- 3) Yurt içi ve yurt dışına aktarım yapılacaksa, aktarımın amacının aydınlatma metninde belirtilmesi gerekmektedir. Ayrıca bu aktarımın yapılacağı gerçek veya tüzel kişilerin kimler olacağı da belirtilmelidir.
- 4) Veri sorumlularının, Kanunun 5. veya 6. maddelerinde yer alan işleme şartlarından hangisine dayanarak kişisel veri topladıklarını tespit etmesi ve bunun aydınlatma metninde belirtilmesi gerekmektedir. Bunun dışında kişisel veri toplama yöntemi de mutlak surette tespit edilmelidir.
- 5) Veri sorumlusunun ilgili kişiye, Kanunun 11. maddesinde belirtilen haklarını uygun bir şekilde belirtmesi gerekmektedir.

Ayrıca, aydınlatma yükümlülüğü yerine getirilirken aşağıdaki tablonun da dikkate alınmasında fayda bulunmaktadır:

Aydınlatma Yapılırken Verilmesi Gereken Bilgiler	Kişisel Verilerin Doğrudan İlgili Kişiden Elde Edilmesi Halinde	Kişisel Verilerin İlgili Kişiden Elde Edilmemesi Halinde
Veri sorumlusunun ve varsa temsilcisinin kimliği	X	X
Kişisel verilerin hangi amaçla işleneceği	X	X
Kişisel verilerin kimlere ve hangi amaçla aktarılacağı	X	X
Kişisel veri toplamanın yöntemi ve hukuki sebebi	X	X
İlgili kişinin Kanunun 11. maddesinde sayılan hakları	X	X

Aydınlatmanın ne zaman yapılacağına karar verilirken aşağıdaki tablonun dikkate alınmasında fayda bulunmaktadır:

Kişisel Verilerin Doğrudan İlgili Kişiden Elde Edilmesi Halinde	Kişisel verilerin ilgili kişiden elde edilmesi sırasında
Kişisel Verilerin Doğrudan İlgili Kişiden Elde Edilmemesi Halinde	Kişisel verilerin elde edilmesinden itibaren makul bir süre içerisinde
	Kişisel verilerin ilgili kişi ile iletişim amacıyla kullanılacak olması durumunda, ilk iletişim kurulması esnasında
	Kişisel verilerin aktarılacak olması halinde, en geç kişisel verilerin ilk kez aktarımının yapılacağı esnada

5.2. AÇIK RIZA

Kanunun yürürlüğe girmesi sonrasında, kişisel veri ve bu verinin işlenmesi ile birlikte hayatımıza giren kavramlardan birisi de “açık rıza” kavramıdır. Kanunun 3. maddesinde açık rıza; “belirli bir konuya ilişkin, bilgilendirilmeye dayanan ve özgür iradeyle açıklanan rıza” şeklinde tanımlanmıştır.

Hazırlayan	Onay	Rev No	İlk Yayın Tarihi	Yayın Tarihi	Sayfa No
		0			10 / 13

TALİMAT

Doküman Adı: KİŞİSEL VERİLERİN KORUNMASI MEVZUATI UYARINCA AYDINLATMA YÜKÜMLÜLÜĞÜ VE AÇIK RIZA TALİMATI

Doküman Kodu:

Ayrıca Anayasanın 20. maddesinin 3. fıkrasında, kişisel verilerin, ancak kanunda öngörülen hallerde veya kişinin açık rızasıyla işlenebileceği hüküm altına alınmıştır. Açık rıza, Kanunda hem özel nitelikli kişisel veriler hem de özel nitelikli olmayan kişisel veriler bakımından hukuka uygunluk sebeplerinden bir tanesidir.

Buna göre sırasıyla Kanunun;

- 5.maddesinin, 1. fıkrasında “Kişisel veriler ilgili kişinin açık rızası olmaksızın işlenemez”,
- 6.maddesinin 2. fıkrasında “Özel nitelikli kişisel verilerin, ilgilinin açık rızası olmaksızın işlenmesi yasaktır”,
- 8.maddesinin 1. fıkrasında “Kişisel veriler, ilgili kişinin açık rızası olmaksızın aktarılamaz”,
- 9.maddesinin 1. fıkrasında “Kişisel veriler, ilgili kişinin açık rızası olmaksızın yurt dışına aktarılamaz.”

düzenlemeleri yer almaktadır.

Açık rıza, uluslararası metinlerde de kendine yer bulan önemli bir kavramdır. 95/46/EC sayılı Avrupa Birliği Direktifine göre rıza; ilgili kişinin kendisiyle ilgili veri işlenmesine, özgürce, konuyla ilgili yeterli bilgi sahibi olarak, tereddüde yer bırakmayacak açıklıkta ve sadece o işlemle sınırlı olarak verdiği onay beyanıdır. Direktifte yalnızca özel nitelikli (hassas) verilerin işlenmesi için açık rıza aranmakta iken, Kanunda ve GDPR’ da kural olarak her türlü kişisel verinin işlenmesi için açık rızaya ihtiyaç duyulmaktadır.

Kanun çerçevesinde açık rıza, kişinin sahip olduğu verinin işlenmesine, kendi isteği ile ya da karşı taraftan gelen istek üzerine, onay vermesi anlamını taşımaktadır. Açık rıza açıklamasının bir diğer önemi de veri işleyene gerçekleştireceği fiil konusunda yol göstermesidir. Kişi açık rıza açıklaması ile aslında veri sorumlusuna kendi hukuksal değerine ilişkin verdiği kararı bildirmiş olmaktadır. Açık rıza açıklaması, ilgili kişinin, işlenmesine izin verdiği verinin sınırlarını, kapsamını ve gerçekleştirilme biçimini de belirlemesini sağlayacaktır.

Açık rızanın bu anlamda, rıza veren kişinin “olumlu irade beyanını” içermesi gerekmektedir. Diğer mevzuattaki düzenlemeler saklı kalmak üzere, açık rızanın yazılı şekilde alınmasına gerek yoktur. Açık rızanın elektronik ortam ve çağrı merkezi vb. yollarla alınması da mümkündür. Burada ispat yükümlülüğü Üniversite’ye aittir.

Kanunun 3. maddesinde yer verilen açık rıza tanımı kapsamında, açık rızanın 3 unsuru bulunmaktadır:

- Belirli bir konuya ilişkin olması
- Rızanın bilgilendirmeye dayanması
- Özgür iradeyle açıklanması

5.2.1. BELİRLİ BİR KONUYA İLİŞKİN OLMASI

Veri işlemek üzere verilen açık rızanın geçerli olması için açık rızanın belirli bir konuya ilişkin ve o konu ile sınırlı olması gerekir. Üniversite, açık rıza beyanının hangi konuya ilişkin olarak istenildiğini açıkça ortaya koyar. Buna göre, ilgili kişinin genel bir irade açıklaması ile “kişisel verilerimin işlenmesini kabul ediyorum” şeklinde açık uçlu ve belirsiz rızası tek başına Kanun bağlamında “açık rıza” olarak kabul edilemez.

Eğer birden çok kategoriye ilişkin verinin işlenmesine dair açık rıza beyanında bulunulacaksa, açık rızanın hangi verilerin ve ne amaçlarla işleneceği gibi, işlemenin farklı noktaları açısından da verilmiş olması gerekir.

Üniversitenin, veriyi kullanımı sonrasında gerçekleştireceği ikincil işlemler için ise (örneğin yurtdışına veri aktarımı gibi) ayrıca açık rıza alması gerekecektir. Aynı durum, verilerin işleme amaçlarının değişmesi halinde de geçerlidir.

5.2.2. BİLGİLENDİRMEYE DAYANMASI

Açık rıza bir irade beyanı olup, kişinin özgür bir şekilde rıza gösterebilmesi için, neye rıza gösterdiğini de bilmesi gerekir. Kişinin sadece konu üzerinde değil, aynı zamanda rızasının sonuçları üzerinde de tam bir bilgi sahibi olması gerekir.

Bilgilendirme, veri işleme ile ilgili bütün konularda açık ve anlaşılır bir biçimde gerçekleştirilmelidir. Bilgilendirmenin mutlaka verinin işlenmesinden önce yapılması gerekir. İşlenecek verinin niteliği, aynı zamanda

Hazırlayan	Onay	Rev No	İlk Yayın Tarihi	Yayın Tarihi	Sayfa No
		0			11 / 13

TALİMAT

Doküman Adı: KİŞİSEL VERİLERİN KORUNMASI MEVZUATI UYARINCA AYDINLATMA YÜKÜMLÜLÜĞÜ VE AÇIK RIZA TALİMATI

Doküman Kodu:

bilgilendirme düzeyini belirleyecektir. İlgili kişinin bilgilendirilmesi aynı zamanda kişinin kendi geleceğini belirleme hakkının bir yansımasını oluşturmaktadır.

Bilgilendirme yapılırken elde edilecek kişisel verilerin hangi amaçlarla kullanılacağı açıkça belirtilmeli, kişinin anlamayacağı terimler ya da yazılı bilgilendirme yapıldığında okumakta güçlük çekeceği oranda küçük puntolar kullanılmamalıdır.

5.2.3. ÖZGÜR İRADEYLE AÇIKLANMASI

Kişinin irade beyanı olan rıza, kişinin yaptığı davranışın bilincinde ve kendi kararı olması halinde geçerlilik kazanacaktır. Kişinin iradesini sakatlayacak her türlü fiil, kişisel verilerin işlenmesi için verdiği açık rızayı da sakatlayacaktır. Cebir, tehdit, hata ve hile gibi iradeyi sakatlayan hallerde, kişinin özgür biçimde karar vermesi mümkün değildir. Dolayısıyla, bu gibi durumlarda özgür bir irade açıklamasından bahsedilemez. Ancak, buradaki her sebep kendi içerisinde değerlendirilmeli, rızayı etkileme derecesi belirlenmelidir.

Tarafların eşit konumda olmadığı veya taraflardan birinin diğeri üzerinde etkili olduğu durumlarda rızanın özgür iradeyle verilip verilmediğinin dikkatle değerlendirilmesi gerekir. Özellikle işçi-işveren ilişkisinde, işçiye rıza göstermeme imkânının etkin bir biçimde sunulmadığı veya rıza göstermemenin işçi açısından muhtemel bir olumsuzluk doğuracağı durumlarda, rızanın özgür iradeye dayandığı kabul edilemez.

Öte yandan, açık rızanın özgür irade ile açıklanması gerektiğinden, ilgili kişinin açık rızasının alınması, bir ürün veya hizmetin sunulmasının ya da ürün veya hizmetten yararlandırılmasının ön şartı olarak ileri sürülmemelidir.

Örneğin, bir hizmetten yararlanılmasının üyelik şartına bağlandığı yerlerde, üye olmak isteyen ilgili kişinin parmak izinin alınması ve işlenmesinin üyelik sözleşmesinin kurulması için zorunluluk olarak öngörülmesi hukuka aykırı olacaktır. Çünkü bu şekilde alınan açık rıza özgür irade ile açık rıza verilmesi ilkesine ve ölçülülük ilkesine aykırı olacaktır.

5.2.1. AÇIK RIZA HERHANGİ BİR ŞEKİL ŞARTINA TABİ MİDİR?

Açık rıza beyanı herhangi bir şekil şartına tabi değildir. Önemli olan açık rızanın Kanundaki unsurları taşıması ve ispatlanabilir olmasıdır. Dolayısı ile sözlü, yazılı, elektronik ortam vb. yöntemlerle açık rıza alınması mümkündür. Bununla birlikte, açık rızanın yazılı olduğu durumlarda, açık rıza metinleri açık, anlaşılır ve yalın bir şekilde kaleme alınmalıdır. Ayrıca, açık rızanın, olumlu bir irade beyanı içermesi gerekmektedir. Diğer bir ifade ile, açık rızanın şüpheye yer vermemesi gerekmekte, rızanın talep edilmesine ve alınmasına ilişkin işlemler, ilgili kişinin bu konudaki niyetini açık bir şekilde ortaya koyar nitelikte olmalıdır. Açık rızanın alındığı konusundaki ispat yükü ise Üniversite'ye aittir.

5.2.1. AÇIK RIZA GERİ ALINABİLİR Mİ?

Açık rıza geri alınabilir. Çünkü bu kişiye sıkı sıkıya bağlı bir haktır. Ayrıca kişisel verilerin geleceğini belirleme hakkı ilgili kişiye aittir. Bu bağlamda kişi dilediği zaman Üniversite'ye vermiş olduğu açık rızasını geri alabilir. Ancak geri alma işlemi ileriye yönelik sonuç doğurur. Geri alma beyanı Üniversite'ye ulaştığı andan itibaren Üniversite tarafından açık rızaya dayalı olarak gerçekleştirilen tüm faaliyetler durdurulur. Geri alma beyanı Üniversite'ye ulaştığı andan itibaren hüküm doğurur.

5.2.1. AÇIK RIZA TASLAĞI

ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ
6698 SAYILI KİŞİSEL VERİLERİN KORUNMASI MEVZUATI UYARINCA
..... AÇIK RIZA METNİ

KVK Kanunu uyarınca, 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu (bundan böyle "KVK Kanunu" olarak ifade edilecektir) hususunda **Adnan Menderes Üniversitesi** (bundan böyle "**ÜNİVERSİTE**" olarak ifade edilecektir) olarak, Veri Sorumlusu sıfatıyla, KVK Kanunu kapsamında yer verilen diğer işleme şartlarına uygun olan (örneğin kanunlarda öngörülmesi veya sözleşmenin ifası için gerekli olması) haller haricinde, aşağıda belirtilmiş bulunan kişisel verilerinizin işlenmesi ve/veya aktarılması kapsamında aşağıdaki hususlara ilişkin açık rızanızı talep ediyoruz:

Hazırlayan	Onay	Rev No	İlk Yayın Tarihi	Yayın Tarihi	Sayfa No
		0			12 / 13

TALİMAT**Doküman Adı: KİŞİSEL VERİLERİN KORUNMASI MEVZUATI UYARINCA AYDINLATMA YÜKÜMLÜLÜĞÜ VE AÇIK RIZA TALİMATI****Doküman Kodu:**

Üniversite tarafından “KVK Mevzuat Uyarınca .....
Aydınlatma Metni” ile bilgilendirildiğimi, ...
faaliyetleri kapsamında ..... amaçlarıyla
sınırlı olmak üzere .....rıza gösterdiğimi beyan
ederim.

İşbu açık rızamı dilediğim zaman geri alabileceğimi, bu
durumda aydınlatma metninde yer verilen vasıtalarla
dilediğimi seçerek size talebimi iletebileceğimi biliyorum.

Rızam vardır

Üniversite tarafından “KVK Mevzuat Uyarınca .....
Aydınlatma Metni” ile bilgilendirildiğimi, ...
faaliyetleri kapsamında ..... amaçlarıyla
sınırlı olmak üzere ..... rızam ve onayım yoktur.

Rızam yoktur

İlgili Kişi

:

Adı Soyadı

:

Tarih

:

İmza

:

Hazırlayan

Onay

Rev No

İlk Yayın Tarihi

Yayın Tarihi

Sayfa No

0

13 / 13